

A kolozsvári versenyszerű korcsolyaélet kibontakozása a korabeli sporttudósítások tükrében (1900-1914)

The Development of Ice Skate Competition in Cluj in the Light of Contemporary Sports Reports (1900-1914)

Killyéni András

killyeni@yahoo.com

Initially submitted Juny05. 2012; accepted for publication July0 7, 2012

Abstract:

Ice skating was the most popular winter sport in Cluj during the time of the Dual Monarchy. Competitions, ice balls, events with music were organized on the ice of the pond in the Central Park, attended by the majority of the local middle class. The contemporary press regularly reported about these events, presenting the names of the organizers and the names of the winners, as well as describing the races and the balls.

However, beginning with the 20th century, a high standard competition developed alongside the civil mass sport. Balls started to be replaced by races where the best racers from town competed at the beginning, but in a couple of years Cluj had developed into the second skating centre in Hungary. As a result of the local sports leaders' hard work, serious relations developed between the competitors from Cluj and from Budapest. The latter frequented races and performances, the associations from Cluj organized competitions, and the competitors from Cluj had outstanding successes in both cities, bringing fame to the sporting life of the city.

Kulcsszavak: Korcsolyázás, Kolozsvári Korcsolyázó Egylet, Sétatér, sporttudósítás, Somodi István, Somodi András, Kolozsvári Egyetemi Atlétikai Club, Voith József

Keywords: Ice skating, Skating Association of Cluj, Central Park, sport coverage, István Somodi, András Somodi, University Athletic Club of Cluj, József Voith

A polgári korcsolyaélet kibontakozása

A dualizmus-kori Magyarországon űzött téli sportok közül a korcsolyázás volt a legnépszerűbb a polgári középosztály körében. A sport gyors fejlődésnek indult Bécsben, majd Budapesten is, ennek hatására pedig az 1870-es évek elején Kolozsváron is megjelent. 1871-től megkezdődött a különböző korcsolya-rendezvények szervezése, 1872-ben pedig megalakult a Kolozsvári Korcsolyázó Egylet (KKE).¹

Az 1872 utáni időszakot a kezdetleges rendezvények, versenyek, bálók jellemezték, amelyeknek elsősorban népszerűsítő jellegük volt. A sétatér és tava hangulatos helyszínt biztosított a télisport számára, s közel egy évszázadon át megmaradt a korcsolyaélet központjaként. Az első rendezvény meghatározója a zene volt. A helyi zenekarokat felkérve, a korcsolyázó egylet vonzó hangulatot biztosított, a rendezvényeken résztvevők száma pedig egyre nőtt. Ebben az időszakban megjelentek az első késő esti rendezvények is, amikor a kor lehetőségei szerint kivilágították a tavat. (KILLYÉNI 2006, 16)

A 1880-as évektől a KKE arra törekedett, hogy a város bármely polgára megtalálja télen a számára fontos eseményt az egylet által szervezett rendezvények között. A korcsolyázás a társadalmi érintkezés egyik közkedvelt eszköze lett, hiszen Kolozsvár sportszerető közönségéből mindig kiemelkedtek a hölgyek és a kisasszonyok, akik nagy szeretettel sportoltak. A korcsolyázók büszkék voltak, hogy a rendezvényeken rendszeresen korcsolyáztak az arisztokrata családok, egyetemi tanárok, a hivatalnokok és más polgári állást betöltött urak családjainak hölgy tagjai.

Ebben az időszakban honosodnak meg a versenyek is. A szervezők olyan versenyszámokat hirdettek meg, amelyeket egyszerű volt az adott feltételek között lebonyolítani: gyorsasági versenyeket, akadályversenyeket, később pedig a művészi versenyt. Az egylet versenyszabályzatot bocsátott ki, illetve megjelölte a bírókat, akiknek feladata volt a pálya kijelölése, a versenyszámok lebonyolítása, a győztesek kihirdetése és a díjazás. A versenybizottság élén a legtöbbször a korcsolyázó egylet elnöke állott. (KILLYÉNI 2006, 22)

¹ Magyar Polgár, 1872. december 4.

Az 1881. januárjában rendezett verseny volt az első, amelyre előre meghirdették a versenyszámokat és a szabályokat is. A verseny lebonyolítását és a szabályok betartását a pályabírák, illetve az indítók végezték. A választmány nevében az egyleti titkár kifüggesztette a szabályokat.

1. *Mindenki és nemcsak egyleti tag futhat. Csak a pályabírák tehetnek valaki ellen kifogást.*
 2. *A pályatért a pályabírák szabják meg és korlátokkal jelzik. Ki azokon belül kerülés által a pályatért megrövidíti, futását érvénytelenné teszi.*
 3. *Két jelentkezőnél a verseny megtartatik.*
 4. *Az indulásokat az indítók jelzik.*
 5. *A felállás betűsor szerint történik.*
 6. *Aki az napon nyert egy díjat másnap nem versenyezhet.*
 7. *A versenyzők egymást futásukban gátolniuk nem szabad, ki ezt teszi futását veszti.*
 8. *Az akadály-versenyben az akadály kikerülése a futást érvénytelenné teszi.*
 9. *Sok pályázó esetén a versenyzők csoportra osztatnak s a csoportokban elsőeknek beérkezők között új verseny rendeztetik.*
 10. *Jelentkezni lehet a helyszínen a pályabíránál.*
 11. *A versenyek negyedóránként történnek.*
- A belépti díjat mindenki, még a rendes tagok is fizetik.²*

Az 1890-es évek anyagi fellendülést hoztak a korcsolyázó egylet számára, így lehetőség nyílt az építkezésekre, a modernizációra. A legnagyobb vívmányt a modern korcsolyapavilon 1896-os felépítése jelentette, ami már modern feltételeket biztosított a korcsolyázók és nézők, kísérők számára egyaránt. (KILLYÉNI 2010, 28)

Az 1896 júliusában kiírt pályázat győztesének Pákey Lajos³ tervét ítélték, ezt terjesztették a kormány elé. A pályázat feltétele az épületek felépítése volt még 1896 folyamán. Az épület kivitelezésére három cég jelentkezett: Reményik Lajos, Endstrasser

² Ellenzék, 1881. január 29.

³ Pákey Lajos (Kolozsvár, 1853. március 1. – Kolozsvár, 1921. március 22.) építész. Tanulmányait a kolozsvári Unitárius Kollégiumban kezdte, majd 1876-ban Budapesten és Münchenben folytatta. Bécsben báró Hansen egyetemén tanult, és itt végezte gyakornoki éveit. Közben részt vett a bécsi Parlament tervezésében és kivitelezésében. 1880-ban szülővárosa meghívta a város főépítészének. Több tucat középületet, templomot és családi villát tervezett Erdélyszerte, főbb művei Kolozsvárott az Unitárius Kollégium, a New York Szálló, továbbá a Mátyás-szobor talapzata. A mezőzáhi Ugron-kastély, a dicsőszentmártoni, székelyudvarhelyi, magyarsárosi és bölöni unitárius templomok ugyancsak az ő tervei alapján épültek.

Benedek és Hirschfeld Lajos építészek. A győztes ajánlat Reményiké lett, aki vállalta a két épület felépítését 54.179 forint 95 krajcár összegből.⁴ A város folyósított az építkezésre 40.000 forintot a kabalapataki erdő eladásából, az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület pedig 26.000 forint kölcsönt adott 15 évre, évi 5 %-os kamat mellett.⁵

A korcsolyapavilon a régi fabodega helyén, a tó partján, a mulatót pedig a sziget és a fősétányok között építették föl (1. kép). A mulató tervezésekor Pákeyt a Potsdam melletti Sanssouci-kastély ihlette. A kaszinó bejáratához díszes, mitológiai alakok szobrával díszített szökőkutat emeltek 1897-ben. (ASZTALOS 2004, 422)

A XX. században a korcsolyázás része lett a mozogni, sportolni vágyó polgárok életének. A rendszeres testmozgás iránt szükségtelen a népszerűsítés, annál fontosabb a versenyek szervezése, lebonyolítása. Ekkor történik meg Kolozsváron az átmenet a polgári sportról a versenysport felé. A polgárok rendszeresen korcsolyáznak, az egyesület biztosítja a modern feltételeket, kiemelkednek viszont a versenyek, amelyek már megfelelnek a kor követelményeinek távolság, időmérés, versenyszabályok szempontjából egyaránt.

A korcsolyapavilon

A hiteles forrás: a korabeli sporttudósítások

A kolozsvári korcsolyaélet hiteles forrását a korabeli sajtó sport-témájú tudósításai jelentik. A lapokban többnyire megtalálhatók a hirdetések az eseményről, illetve a későbbi beszámolók, tudósítások, amelyek tartalmazták a lebonyolított versenyszámokat, a díjazottak, győztesek nevét, sok esetben a díjak bemutatását, illetve a résztvevő neves polgárok felsorolását.

⁴ Ellenzék, 1896. augusztus 8.

⁵ Ellenzék, 1896. szeptember 7.

A legtöbb verseny, rendezvény alkalmával a helyi lapok felkérték egy résztvevőt, sportolót vagy szervezőt, hogy írjon egy rövid tudósítást az eseményről. Ezek a kezdetleges rövid tudósítások szerkezeti és sportnyelvi szempontból is messze álltak a később kifejlődött műfajtól, és többnyire több újságban is megjelentek. A korcsolyaszezon minden rendezvényéről, versenyéről jelent meg legalább egy rövid feljegyzés.

A korabeli helyi napilapok sport témájú cikkei az egyedüli elsődleges forrás, amely fennmaradt. Gazdagsága, átfogó jellege messze meghaladja a szerkezeti kezdetlegességet, amely az akkori sportsajtót jellemezte. A kolozsvári napilapokban az 1910-es évekig nem létezett sportrovat, illetve szakképzett sporttudósító, ennek ellenére a lapokban megjelent cikkek elemzése alapján hű képet lehet készíteni az akkori városi sportéletéről. Az egyletek hosszú időn keresztül a sportág népszerűsítésére törekedtek, ennek a legjobb eszközei pedig a sajtóban megjelent hírek, hirdetések és beszámolók voltak. A szervezők, résztvevők, anyagi támogatók, győztesek megtalálták nevüket a lapok hasábjain, és még nagyobb elkötelezettséggel segítették az események szervezését, a lapok pedig ismertté tették őket a korcsolyaéletet nem követő polgárok körében is.

A sajtó nyújtotta segítség lehetővé tette a szervezők számára az egyre nagyobb célok elérését. A nagyszabású versenyek szervezésekor a város polgárai minden információhoz idejében hozzájutottak, száz évvel később pedig az archívumokban őrzött újságok tanulmányozása révén hiteles képet alkothatunk a korabeli eseményekről, versenyekről.

Az első korcsolyaversenyek a XX. század elején

Az 1900-as évekre megváltozott a korcsolyázás jellege Kolozsváron. A polgári sport mindennapi lett, hozzátartozott az emberek téli életrendjéhez. A korcsolyázó polgárok tudták, mikor lehet korcsolyázni, mikor rendeznek estélyeket, bálokat. Ezeket az eseményeket továbbra is a Fő téren elhelyezett zászlók jelezték. A változást a polgári- és a versenysport szétválása jelentette.

A versenysport népszerűségét növelte, hogy az 1902-ben alapított Kolozsvári Egyetemi Atlétikai Club (KEAC) is felkarolta a téli sportokat és gyakran rendezett közös eseményeket a korcsolyázó egyesülettel. Az 1906-ban alapított KEAC korcsolya szakosztály élére Kabdebó Lórándot választották.

A század eleji enyhe időjárás nem kedvezett a nagy méretű események szervezésének. 1905. február 12-én rendezték az első, nagyszabású korcsolyaversenyt a Sétatéren. Az 500

méteres síkfutást Somodi István⁶ nyerte meg, 1 perc 2 másodperces idővel. Az 1500 méteres főversenyen ismét Somodi diadalmaskodott, 3 perc 55 másodperces idővel. A gyermekversenyen Csengeri János győzött. A művészi versenyen Guráth Józsefet hirdették ki győztesnek, második Somodi András lett. Guráth szép tartása, Somodi lábtechnikája érdemelt dicséretet.⁷

Az 1905-ös verseny után a kolozsvári sajtó szomorúan vette tudomásul, hogy Somodi Istvánon kívül Kolozsváron nincs más elsőrangú gyorskorcsolyázó. A műkorcsolyázók viszont Dékány Ernő irányítása alatt edzettek, és hamarosan szép eredményeket értek el.

Dr. Fabinyi Rudolf⁸ KKE elnök és dr Szabó Dénes⁹ Kolozsvári Egyetemi Atlétikai Club (KEAC) elnök közbenjárására a kolozsvári korcsolyázók, illetve a Budapesti Korcsolyázó Egylet (BKE) tagjai között szoros kapcsolat alakult ki. Kolozsvár 1907-től Magyarország második korcsolya-központja lett, a KKE és KEAC közös versenyekre a BKE legjobb csapatával érkezett, a KKE pedig, amikor csak tehetett, részt vett a BKE versenyein. A kolozsvári tó jegén az első világháborúig szinte minden neves budapesti versenyző fellépett.

A magas színvonalú versenyek, illetve a neves ellenfelek hatására 1910-ig egy kiváló gyors- és műkorcsolyázó gárda nőtt fel a Sétatéren. Somodi András¹⁰ és Hegyi Zoltán műkorcsolyázók, Voith József, Marcinkievitz Lajos, Artúr és Zoltán gyorskorcsolyázók személyében. Ez a sportoló-gárda állt a kolozsvári korcsolyázás központjában 1920 után is, amikor több tíz román országos bajnoki címet nyertek a kolozsvári versenyzők.

⁶ Somodi István (Kolozsvár, 1885. aug. 22. – Kolozsvár, 1963. júl. 8.) – atléta, edző, sportvezető. Jogot végzett a kolozsvári egyetemen, 1908-ban jogi- és államtudományi doktori címet nyert. Az első világháború után banktisztviselőként, majd ügyészként dolgozott, emellett a Kolozsvári Atlétikai Club atlétikaedzője volt – az első romániai atlétikaedzőként tartják számon. Több éven keresztül az egyesület elnöki tisztségét is ellátta. A második világháború után teljesen kizárták a sportéletből, s a stadion közelébe sem engedték. A londoni olimpián, 1908-ban, 188 cm-es ugrásával a második lett magasugrásban. Ezután is szép eredményeket ért el - 186, majd 188 cm -, országos rekorder volt, a legjobb magyar atlétaként tartották számon.

⁷ Ellenzék, 1905. február 14.

⁸ Fabinyi Rudolf (Jolsva, 1849. május 30. – Budapest, 1920. március 7.) egyetemi tanár. Budapesten vegyész diplomát szerzett, majd tanársegéd volt a műegyetemen. 2 éves grázi és müncheni tanulmányútja után, 1878-tól a kolozsvári egyetem vegytan professzora, valamint a vegyész kísérleti intézet igazgatója volt. Nevéhez fűződik a modern szerveskémiai kutatás kezdete Magyarországon. A németországi, svájci és olaszországi kémiai intézetek tanulmányozása után, tapasztalatait felhasználva megszervezte a kolozsvári Kémiai Intézetet.

⁹ Szabó Dénes (Pest, 1856 – Kolozsvár, 1918. január 17.) egyetemi tanár. Egyetemi tanulmányait Pesten végezte, ahol 1879-ben orvosdoktorrá avatták. Tanulmányai kiegészítése céljából 1880-ban ösztöndíjjal külföldre (Bécs, Drezda, Berlin, Edinburgh, London) utazott. 1881-ben gyakornok Budapesten az 1. sz. szülészeti klinikán, majd tanársegéd, 1889-ben a szülészeti és nőgyógyászat magántanára. 1892-től a kolozsvári egyetemen a szülészeti és nőgyógyászat tanára, 1905/06-ban az egyetem rektora volt.

¹⁰ Somodi András (Kolozsvár, 1888. máj. 26. – Kolozsvár, 1975. okt. 21.) – korcsolyázó, korcsolyaedző, hivatalnok, Somodi István öccse. A kolozsvári egyetemen jogi és közgazdasági diplomát szerzett, majd az első világháború alatt a város élelmiszerellátásáért felelt. A két világháború között a Keleti újság gazdasági igazgatója volt, elsőik között közölte Dzsida Jenő verseit. A második világháború idején kinevezték a Mezőgazdasági Bank igazgatójának, ezért később a kommunista vezetés kizsákmányolóknak minősítette, és megtagadta tőle a nyugdíját, ezért kénytelen volt korcsolyaedzőként tevékenykedni.

1907. február másodikán a KEAC országos korcsolyaversenyt rendezett, melynek keretében a meghirdetett öt versenypont között volt az a főiskolás gyorskorcsolyázó bajnoki verseny is. Ez volt az első főiskolás bajnokság Magyarországon. A verseny érdekessége, hogy a Budapesti Korcsolyázó Egylet (BKE) legjobbjai is részt vettek a versenyeken, azután pedig a kor legjobb magyar korcsolyázói, Kronberger Lili¹¹ (2. kép), Urbáry Sándor és Dezső Artúr művészi bemutatót tartottak a kolozsvári közönség számára. A kolozsváriak nagy számban jelentek meg a Sétatéren és követték az országos viadal versenyszámain, illetve az addig Kolozsváron még nem látott bemutatókat.

Az első próbát, a junior műversenyt Somodi András nyerte meg. Versenyen kívül indult Farkas Ervin, a BKE műkorcsolyázója. Mindketten szépen végezték a kötelező és a szabadon választott gyakorlatokat, Somodinak az elváltásai, Farkasnak a testtartása tűnt ki.

A második versenyszám az 500 m-es verseny volt, ahol a BKE versenyzője, Levitzky Károly legyőzte Péczeli Andort és Haraszi Lajost. Bár a közönség reménykedett Péczeli győzelmében, ám a sportoló a verseny végén elesett. A győztesnek a szép korcsolya-stílusát és egyenletes tempóját emelték ki, Péczeli remekül veszi a kanyarokat, míg Harasztinak hosszú húzása érdemelt elismerést.

2. Kronberger Lili 1907-es kolozsvári bemutatója

A harmadik versenyszámban, az 500 m-es junior versenyben, született a nap nagy meglepetése: Somodi István, a kolozsváriak fiatal versenyzője fölényesen legyőzte Vadas Hugót, a kor kiváló junior versenyzőjét. Somodiról feljegyezték, hogy szívósságának köszönhető a győzelmet.

A negyedik versenyszám a leghosszabb

¹¹ Kronberger Lili (Budapest, 1890. november 12. – Budapest, 1974. május 21.) korcsolya világbajnok. A sportág úttörője világviszonylatban is, az első műkorcsolyázó nők közé tartozott. Mivel abban az időben csak férfiak részére írtak ki műkorcsolyázó bajnokságot, ezeken indult és nyert országos bajnokságot (1908, 1909, 1910). A nők részére első ízben megrendezett davosi világbajnokságon (1906) 3., a bécsi VB-n (1907) szintén 3. helyezett; a troppai (1908), a budapesti (1909), a berlini (1910), a bécsi (1911) VB női műkorcsolyázó világbajnoka. Kodály Zoltán ösztönzésére bevezette a zenére történő korcsolyázást.

távú, az 1500 m-es síkfutás volt. Péczeli győzött Haraszti és Vadas előtt. A nap fénypontja az 1000 m-es főiskolás gyorskorcsolyázó verseny volt, ahol Levitzky Károly, a BKE fiatal versenyzője legyőzte Somodi Istvánt és Somodi Andrászt. A győztes, aki e korosztály legjobb magyar versenyzője, az Egyetemi Tanács által adományozott bajnoki aranyérmét nyerte el.

A nap Kronberger, Urbáry és Dezső bemutatóival végződött, az 1907-es verseny pedig az első rangos verseny volt abból a sorból, amelyet az első világháború előtt Kolozsváron rendeztek.¹²

Budapesti és kolozsvári korcsolyázók versengése

Egy évvel az első igazán rangos korcsolyaverseny után, 1908 februárjában, a KEAC és a KKE ismét országos versenyt rendezett, amely ismét pompásra sikerült. A versenyre az ország számos egyesületből érkeztek résztvevők, a budapesti egyesületek mellett (BEAC, BKE, Műegyetemi Atlétikai és Football Club) itt voltak az aradiak, a szombathelyiek, valamint a két kolozsvári egyesület versenyzői. Az Ellenzék újságírója is méltatta az esemény színvonalát: Az ország minden részéből benevezett versenyzők mind starthoz is állottak s így igazán érdekfeszítő küzdelmeket volt alkalmunk látni. A versenyzők nagy száma és kitűnő klasszisa, a rendezés kifogástalansága igazán elsőrendű sport-eseménnyé avatták a vasárnapi versenyt.¹³

A versenyt megtisztelte jelenlétével Szende Andor¹⁴, a kor legjobb magyar korcsolyázója, négyszeres magyar bajnok, négyszeres világbajnoki bronzérmes. A műkorcsolyázók közül Szende Andor emelkedett ki, aránytalanul fölötte állván versenytársainak. A troppai és davosi műversenyek győztese most is teljes formában állott starthoz és igazán gyönyörű dolgokat produkált¹⁵ – írta az Ellenzék. Szende megnyerte az országos műkorcsolyázó versenyt az aradi Nemes István és a kolozsvári Hegyi Zoltán előtt.

¹² Ellenzék, 1907. február 4.

¹³ Ellenzék, 1908. február 18.

¹⁴ Szende Andor (Budapest, 1886. április 14 – 1972) építészmérnök, all-round sportember. Két évtizeden keresztül a legjobb férfi műkorcsolyázója volt Magyarországnak: négyszeres magyar bajnok, négyszeres világbajnoki bronzérmes. Atlétiként magas- és távolugrásban, valamint gátfutásban főiskolai bajnok volt. Rúdugrásban legyőzte a későbbi stockholmi olimpia harmadik helyezettjét. Emellett gyorsúszásban, teniszben és sportlövészetben is kiváló volt. Vívásban döntőbe jutott a főiskolai bajnokságban. Műkorcsolyázóként a davosi világbajnokságon 1910-ben harmadik, Berlinben 1911-ben negyedik, Manchesterben 1912-ben, Bécsben 1913-ban, valamint Helsinkiben 1914-ben ismét harmadik. Később amatőr edzőként, túravezetőként is tevékenykedett.

¹⁵ Uo.

A verseny fénypontja a magyar főiskolás gyorskorcsolyázó bajnokság volt, ahol két versenyszám (500 m, 1500 m) eredményeinek az összesítése után hirdettek győztest. Mindkét versenyszámot a BEAC klasszisa, Gyurmán Dezső toronymagasan nyerte s elhódította a bajnoki címet. Az összetett verseny második helyezettje Petanovits József lett.

A versenyen két próbát a vidékiek számára rendeztek: a műkorcsolya versenyt Nemes István nyerte a szombathelyi Tóth László és a kolozsvári Hegyi Zoltán előtt. A gyorskorcsolyázók 1000 méteres versenyét a kolozsváriak uralták: Szabó György győzött Voith József és Holecsek Ernő előtt. Az utolsó versenyszámban, az országos 1500 méteres gyorskorcsolyázó versenyben a budapestiek osztoztak az első helyeken, Schick László megelőzte Haraszi Lajost és gr. Csáky Istvánt. Az ezen a versenyen debütáló Voith József és Hegyi Zoltán meghatározó egyéniségei lettek a kolozsvári és a magyar sportéletnek.

Az 1909-es házi versenyen a gyorskorcsolyázásban Voith József és Marcinkievitz Zoltán, a műkorcsolyázásban Nászta István győztek. Az enyhe időjárás miatt sajnos a kolozsvári korcsolyaéletben rangos eseményt nem lehetett megrendezni 1911-ig.

Az 1911-es korcsolyavetélkedők

1911-ben egy hét alatt két versenyre is sor került, először Kolozsváron, majd Budapesten. 1911. február 2-án a KKE országos versenyére a BKE, a Budapesti Egyetemi Atlétikai Club (BEAC), a KEAC, a kolozsvári Kereskedelmi Akadémia Sport Köre (KASK) és a KKE neveztek be indulókat. Az 500 főiskolai gyorskorcsolyázó bajnoki versenyt Voith József (KEAC) nyerte a budapesti Virányi József (BEAC) előtt. Voith aranyérmét és tiszteletdíjat kapott sikeréért. Az 1500 méteres gyorskorcsolyázó versenyben a budapesti Leviczky Károly (BKE) érkezett elsőnek. Az 1000 méteres országos gyorskorcsolya versenyt Marcinkievitz Lajos (KKE) nyerte Holecsek Ernő (KKE) előtt. A műkorcsolya számot Hegyi Zoltán nyerte Nászta István előtt (mindketten a KEAC színeiben indultak). Az utolsó versenyszámot, az országos műkorcsolyázó versenyt Somodi András nyerte a BKE versenyzője, Szóllás Lipót előtt. A verseny végén Kronberger Lili négyszeres világbajnok tartott bemutatót, szebbnél-szebb produkcióin gyönyörködhetett a kolozsvári közönség. A budapesti korcsolyázók küldöttségében dr. Szentgyörgyi Imre és Dezső Artúr is jelen volt.¹⁶

¹⁶ Ellenzék, 1911. február 3.

A magyar országos korcsolyaversenyre néhány nappal később került sor Budapesten, az eredményekről pedig az Ellenzék tudósított. A városligeti pályán a főváros és a vidék legjobb korcsolyázói gyűltek össze, a Kolozsvári Korcsolyázó Egylet és a Kolozsvári Egyetemi Atlétikai Club versenyzői pedig fényes sikerek sorát érték el. Még a legnehezebb versenyszámokban is sikerült győzelmeket szerezni a rutinosabb, nevesebb fővárosiak előtt. Az eredményeket összegezve a kolozsváriak fölénye nyilvánvaló volt. Az országos műkorcsolyázó verseny mindkét számában a dicsőség dr. Somodi Andrásé (KEAC) volt. Ugyanezen versenyszámokban második lett Hegyi Zoltán (KEAC), aki a kolozsvári versenyen mutatott formáját igazolta. Az 1000 méteres gyorskorcsolyázó junior versenyben Marcinkievitz Lajos (KKE) győzött fölényesen. Az 500 méteres országos gyorskorcsolyázó versenyben Voith József (KKE) második, az 1500 méteres országos versenyen pedig első lett. Ebben a számban Marcinkievitz harmadikként ért célba. Voithról feljegyezték, hogy feltűnést keltett egyenletes, sima, biztos futása, mely az első perctől kezdve biztosította részére a győzelmet. Végül az 1000 méteres gyorskorcsolyázó versenyen, melyet a vidékiek számára rendeztek, első lett Marcinkievitz, második Voith József, harmadik pedig Holetsek Ernő.¹⁷

A világháború előtti évek

1912-ben február 2- és 3-án rendezték meg újra a KEAC és a KKE közös országos korcsolyaversenyét, amelynek fénypontja Méray-Horváth Opika¹⁸ (3. kép) világbajnok műkorcsolyázó bemutatója volt. Kronberger Lili négy világbajnoki címe után (1910-13) újabb magyar korcsolyázónő folytatta a világsikereket, 1912-14 között három világbajnoki címet nyert. Méray davosi sikere után egyenesen Kolozsvárra utazott bemutatót tartani.

¹⁷ Ellenzék, 1911. február 6.

¹⁸ Méray-Horváth Opika (Arad, 1889. december 30. – Budapest, 1977. április 25.) műkorcsolyázó világbajnok, nyelvoktató. A Budapesti Korcsolyázó Egylet tagja, edzője a híres Seibert volt. Minden ifjúsági versenyt megnyert, amin részt vett. Az 1911. évi bécsi műkorcsolya világbajnokságon egyesben – Kronberger Lili mögött – második, a davosi (1912.), stockholmi (1913.), valamint a St. Moritz-i (1914) vb-k győztese. Az első világháború megszakította a fényes sikerszeriáját. A háború után nyelvtanítással foglalkozott.

A verseny négy műkorcsolya versennyel indult. A műkorcsolya bajnokságon Szende Andor, a BKE világklasszisa nagy fölényrel győzött, míg a szeniorok versenyén dr. Somodi András diadalmaskodott. A junior hölgyek versenyén a BKE versenyzői diadalmaskodtak, Ditrich Erna legyőzte Zöllner Paulát. A legjobb kolozsvári versenyző, Hirschfeld Teréz, a harmadik helyen végzett. A vidékiek műkorcsolya versenyét Nászta István (KEAC) nyerte meg. A gyorskorcsolyázók országos főiskolás bajnoki címét Voith József nyerte meg. Voith ezután megnyerte az egyéni 500 és 1500 méteres versenyt is, az 5000 méteres versenyen pedig a budapesti Virágh Ferenc (BKE) mögött végzett. Az utolsó versenyszámot, az 1000 méteres zárt versenyt a KKE versenyzője, Holacsek Ernő nyerte meg. A magyar országos főiskolás műkorcsolya verseny a jég állapota miatt elmaradt.¹⁹

1913- és 1914-ben a KKE házi versenyeket szervezett már csak, az 1914-es országos verseny már elmaradt. A Korcsolyázó Egylet túlélte a közhatalomváltást, és a kolozsvári magyar sportbarátok nagy öröme még 25 éven keresztül olyan bajnokokat nevelt a városnak, mint a Marczinkievitz testvérek, Beke Lajos, Bojáki Anna, Hirsch Elemér, Horosz Béla, Pusztai Kató stb. 1945 után a kommunista vezetés beolvasztotta a KKE-t, s így az egylet fennállásának 100. évfordulóján már csak néhány korcsolyabarát emlékezett meg a KKE sikereiről.

Irodalomjegyzék

ASZTALOS L.: *Kolozsvár. Helynév- és településtörténeti adattár*. Kolozsvár, Polis Könyvkiadó, 2004.

KILLYÉNI A.: *A kolozsvári sportélet életrajzi gyűjteménye (1818-1918)*. Kolozsvár, Ábel könyvkiadó, 2006.

KILLYÉNI A.: *Az ő neve csillag a magyar sport egén. Dr. Somodi István emlékalbuma*.

Kolozsvár, Apáczai Csere János Baráti Társaság, 2008.

KILLYÉNI A.: *Elfelejtett örökségünk. Kolozsvár sportlétesítményei az első világháború előtt*.

Kolozsvár, a szerző magánkiadása, 2010.

KÖVÁRY L.: *Testedző intézményeink múltja Kolozsvárt*. Kolozsvár, Ajtai K. Albert Magyar Polgár Nyomdája, 1897.

¹⁹ Ellenzék, 1912. február 5.

3. Méray-Horváth Opika Kolozsváron

KÖVÁRY L.: *A kolozsvári sétatér keletkezése és fejlődése 1812–1860*. Kolozsvár, „Magyar Polgár” könyvnyomdája, 1886.

SIKLÓSSY L.: *A magyar sport ezer éve*, III. kötet. Budapest, Országos Testnevelési Tanács, 1929.